

WIADOMOŚCI

RZEMIEŚLNICZE

TYGODNIOWY ORGAN OFICJALNY WOJEWÓDZKICH IZB RZEMIEŚLNICZYCH:
KRAKÓW, LWÓW, STANISŁAWÓW, TARNOPOL

Za Kom. Wydawniczy: P. Kosobudzki, prezes Krak. Izby Rzem. — Za Kom. Redakcyjny: H. Grudziński, red. nac. i odpow.
Redakcja i Administracja: Kraków, ulica Andrzeja Potockiego L. 18, Krakowska Izba Rzemieślnicza, telefon Nr. 1357

TREŚĆ: By dobrze było Ojczyźnie! (wiersz) — O przysposobienie rzemieślnicze całej młodzieży polskiej — Ordynacja wyborcza do Izb Rzemieślniczych — Prace przygotowawcze do wyborów do Izb Rzemieślniczych — Utworzenie naczelnej organizacji rzemiosła — Przegląd ważniejszych rozporządzeń — Podatek przemysłowy w rzemiośle — Ważne orzeczenie w sprawie patentów przemysłowych — Podatek obrotowy na raty — Rzemieślnicy zwolnieni od podatku obrotowego — Ogólnopolski zjazd instalatorów w Krakowie — Bezpłatny dodatek: XV. „Co uchwalił ostatni Zjazd Rzemieślniczy“.

Kalendarzyk Tygodniowy

Tydzień 19: od 6 V. do 12 V. 1928

6	Niedziela	Jana w Oleju
7	Poniedz.	Domiceli
8	Wtorek	Św. Stanisława
9	Środa	Grzegorza
10	Czwartek	Izydora
11	Piątek	Mamerta
12	Sobota	Pankracego

„By dobrze było Ojczyźnie“!

Trzeci Maja! — Odrodzenie! — Skutek dobrej woli,
Którą twórcy Konstytucji wzniesli na wyżyny
I stworzyli podwalinę naszej lepszej doli.
Dziś prawniki w myśl ich hasła niech dadzą swe czyny,
Niech pokażą, że chcą Polski państwową potęgą,
Że są mądrzy politycznie, postuszni i karni,
Że odróżnią złoto prawdy, że nie są ciemięgi,
Którym obcy bat potrzebny i że są lofiarni,
Lecz ofiarni nie wśród męki, krwi i rozlanej izeki...
Tylko pracy swej ofiarą, wielkiej, zgodnej pracy!
A zobaczą Cud nad Wisłą — cud już niedaleki,
Że Ojczyźnie będzie dobrze — szczęśliwi Polacy!!!

Stef

O przysposobienie rzemieślnicze całej młodzieży polskiej

Idea szkolnego przysposabiania młodzieży do udziału w produkcji jest najnowszą zdobyczą Francji. Wojna bowiem wykazała, że niemasz zwycięstwa bez wyrobionego przemysłu i rękodzieła, a największe niebezpieczeństwo grozi z braku fachowych rąk, względnie przygotowania ogólnego.

Myśl „przysposobienia“ znana jest naszemu społeczeństwu z tak niesłychanie ważnego problemu wojakowego przysposobienia młodzieży. Czyż jednak niemniej ważnym jest też przysposobienie rzemieślnicze całej młodzieży w chwili, gdy prawie w każdej gałęzi przemysłu sprowadzamy „speców“ zagranicznych, a szersze zainteresowanie produkcją materialną jest upokarzająco słabe?

Oto w Paryżu działa pod jednolitem kierownictwem p. Fontegue 13 szkół zawodowych, do których uczęszcza każdy chłopiec lub dziewczynka, wychodzący ze szkoły powszechnej. W szkołach tych ślósuje się nadzwyczaj krótkie, bo 6-tygodniowe tylko zawodowe przysposabianie młodzieży, kolejno do 4-ch gałęzi produkcji, najczęściej pokrewnych sobie. Łącznie zajmuje to 24 tygodni czasu tj. jedno półrocze. Po skończeniu tego 24-tygodniowego przysposobienia do czterech rodzajów pracy produkcyjnej młodzież, o ile nie przechodzi do zawodów intelektualnych lub wyższych szkół, wybiera z owych czterech poznanych zawodów jeden rodzaj pracy na stałe, przy pomocy psychologicznego i psychotechnicznego stwierdzenia zdolności.

Pani Halina Krachelska propaguje tę myśl w małym gronie inspektorów pracy, którzy zwrócili specjalną uwagę na warunki pracy robotników młodocianych w przemyśle polskim.

Nam chodzi jednak o myśl szerzej ujętą, szerzej nawet niż we Francji.

Nie był to tylko piękny gest ze strony panujących dawnej Austrii i Prus, że każdy „Tronfolger“ kształcił się na mistrza w jednym z rzemiosł. Cesarz Franciszek Józef miał patent murarski, cesarz Wilhelm bawił się terminatorstwem ślusarskim.

Królowie polscy szczyli się istotnie umiejętnością rzemieślniczą jak Zygmunt Stary, Zygmunt III. i Zygmunt August.

W dzisiejszych czasach demokratycznych nie chodzi tylko o ukłon ze strony społeczeństwa dla rzemiosła, lecz o istotną potrzebę zapoznania się najszerszych sfer obywatelstwa z produkcją rzemieślniczą, by w chwilach niebezpieczeństwa każdy patriota umiał stanąć przy jakim bądź warsztacie. Wojna przyszłości polegać będzie nie tylko na umiejętności obchodzenia się z maskami gazowymi, rozstrzygać również będzie samowystarczalność produkcyjna danego narodu.

Zatem przysposobienie rzemieślnicze całej młodzieży polskiej powinno znaleźć najszerszy odźwięk w społeczeństwie naszym i niema dwóch zdań, że spotka się ono z entuzjazmem w szeregach młodzieży. Czyż jest chłopiec lub dziewczynka, czyż jest wogóle młodzież, która by nie przyjęła z entuzjazmem i możliwości wzbogacenia się kilkotygodniowym obznajomieniem się

np. w stolarstwie, introligatorstwie i t. d.? Czyż istnieje dalej lepszy środek propagandy dla rzemiosła polskiego jak systematyczne zapoznanie właśnie wrażliwej młodzieży z trudem pracy rękodzieła, by je społeczeństwo znowu poważało, tak jak poważaniem było rzemiosło w średniowieczu?

Zatem rzucamy tę myśl majową na fałę życia politycznego i ekonomicznego naszej Ojczyzny, licząc na zrozumienie tego tak poważnego zagadnienia ze strony reprezentantów rzemiosła i „miarodajnych czynników“, zwłaszcza w szkolnictwie zawodowym.

G.

Dookoła ustawy przemysłowej

ZARYS NOWEJ USTAWY PRZEMYSŁOWEJ Dra Jana Wyroda, instruktora Stowarzyszeń Przemysłów przy Urzędzie wojewódzkim w Krakowie. Składy główne: Kraków, Gebethner i Wolf. — Warszawa: Dom Książki Polskiej. — Do nabycia: w Krakowskiej Izbie Rzemieślniczej. Cena 3'90 zł.

Ordynacja wyborcza do Izb Rzemieślniczych

Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało projekt ordynacji wyborczej do Izb Rzemieślniczych. Najważniejszym postanowieniem projektu jest zerwanie z systemem proporcjonalności a oparcie wyborów na względnej większości, czyli, że w każdym okręgu przechodzi jedna tylko lista, ta, która zdobyła najwięcej głosów. Poza tem głosowanie odbywać się będzie w ten sam sposób, co przy wyborach do Sejmu. Prawo głosu otrzymają wszyscy rzemieślnicy, którzy conajmniej od trzech lat prowadzą samoistne rzemiosło, a bierne prawo wyborcze ci, którzy ukończyli 30 rok życia.

Prace przygotowawcze do wyborów do Izb Rzemieślniczych

Ministerjum Przemysłu i Handlu zajmuje się obecnie szczegółowem opracowaniem statutów i regulaminu wyborczego do Izb Rzemieślniczych.

Wybory do Izb odbędą się w całej Polsce w jednym terminie, a mianowicie w końcu września, w myśl życzenia, wyrażonego przez większość organizacji rzemieślniczych.

Zorganizowanie wyborów natrafia na wielkie trudności, chociażby ze względu na wielką liczbę rzemieślników w Polsce. Ogólna liczba rękodzielników polskich sięga blisko milion, w tem: 200 tysięcy szewców, 110 tys. kowali, 105 tys. piekarzy, 65 tys. stolarzy.

Trudną do rozstrzygnięcia kwestją jest sprawa rzemieślników, którzy w roku zeszłym nie posiadali świadectw

przemysłowych. Zachodzi pytanie w jaki sposób mają oni udowodnić swoją przynależność do stanu rzemieślniczego, Prawdopodobnie od takich niezarejestrowanych rzemieślników będą wymagane zaświadczenia, wystawione przez urząd gminny danej miejscowości.

Co się tyczy wyborów do Izb Handlowych odbędą się one w różnych terminach.

Utworzenie naczelnej organizacji rzemiosła

Na odbytej ostatnio w Warszawie konferencji działaczy rzemieślniczych postanowiono powołać do życia naczelną organizację, łączącą w sobie wszystkie zrzeszenia społeczno-rzemieślnicze w kraju, która będzie w przyszłości uzupełnieniem Związku Izb Rzemieślniczych. W tym celu poszczególne zrzeszenia wydelegują po dwóch przedstawicieli, którzy łącznie utworzą tymczasową radę naczelną, która następnie przetrworzy się na stałą reprezentację.

Przegląd ważniejszych rozporządzeń

Prawo o spółkach akcyjnych. Dz. U. Nr. 39 poz. 383, przynosi rozporządzenie Prezyd. Rzeczypospolitej z 22 marca br. o prawie o spółkach akcyjnych, obejmującym 178 artykułów. Wchodzi ono w życie z dniem 1. stycznia 1929.

Organizacja giełd. Zmianę niektórych postanowień rozp. z 28. grudnia 1924 o organizacji giełd wprowadza rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 6. marca br. (Dz. U. Nr. 27 poz. 250).

Prawo bankowe. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 17. marca br. (Dz. U. Nr. 34 poz. 321) ogłoszono nowe prawo bankowe, zawierające 125 artykułów. Wchodzi ono w życie z dniem ogłoszenia tj. 22 marca 1928

Zmiana ustaw górniczych. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca br. (Dz. U. Nr. 36 poz. 340) wprowadza niektóre zmiany do obowiązujących na terenie Polski ustaw górniczych pruskiej, austriackiej i rosyjskiej. Zmiany w austriackiej ustawie górniczej dotyczą następujących szczegółów: 1) Nadanie miar górniczych na podstawie odkryć soli potasowych, magnezowych lub borowych może uzyskiwać tylko Państwo. 2) Posiadacz miar kopalnianych ma wyłączne prawo wydobywania wszystkich minerałów zastrzeżonych, nietylko stanowiących podstawę nadania górniczego, z wyjątkiem wymienionych pod 1).

Sprawy podatkowe

Podatek przemysłowy w rzemiośle Które przemysły należy uważać za rękodzieło?

Specjalnym okólnikiem dotyczącym stosowania przepisów ustawy o podatku przemysłowym ustaliło Ministerstwo Skarbu, które rodzaje przemysłu i pod jakimi warunkami uważać należy za rzemiosła i wyliczyło ich nazwy. Nie wynika z tego jednak, iżby nie można było uznać za rzemiosła przemysłów, które nie noszą wprawdzie żadnej z nazw rzemiosł, wymienionych w tymże okólniku, ale niewątpliwie wytwarzają wyłącznie takie wyroby, jakie wytwarzają którekolwiek z wymienionych w okólniku rzemiosł. Tak np: 1) wyrób rymieni — jest niewątpliwie rymarstwem, 2) wypiek ciastek — jest niewątpliwie cukiernictwem, 3) wyrób ram — jest bądź stolarstwem, bądź rzeźbiarstwem i t. p.

Władze skarbowe winny zatem tego rodzaju przemysły, różniące się od rzemiosł tylko nazwą a nie istotą czynności, traktować jako rzemiosła i w praktyce oznaczać jedną z nazw rzemiosł, wymienionych w powyżej wspomnianym okólniku, np. rymarstwo (wyrób rymieni) lub cukiernictwo (wypiek ciastek i t. p.).

Rozumie się, że tego rodzaju przemysły muszą posiadać w pełni wszystkie inne istotne znamiona rzemiosła a przede wszystkim nie mogą być wykonywane sposobem fabrycznym.

Ważne orzeczenia w sprawie patentów przemysłowych

Ustawa o państwowym podatku przemysłowym przewiduje, że od orzeczenia władzy podatkowej można odwołać się albo do władzy skarbowej drugiej instancji, czyli do Izby Skarbowej albo też do Sądu. Obydwa rodzaje odwołań są równorzędne. Inne stanowisko zajęły urzędy skarbowe twierdząc, że odwołanie do sądu dotyczy tylko kwestji grzywny lecz nie odnosi się do rozpatrywania obowiązku wykupna patentu wyższej kategorii i wyrównania różnicy w cenie. Wielu rzemieślników, którym nałożono kary z powyższego tytułu, wniosło odwołania do sądu karnego, który wydał wyrok uwalniający. Mimo to urzędy skarbowe przeprowadzały dalej egzekucje, narażając w ten sposób płatnika na wielkie straty. Władze skarbowe wychodziły z tego założenia, że sąd ma prawo orzekać tylko w sprawie grzywny, a nie obowiązku wykupna danej kategorii świadectwa przemysłowego.

Tymczasem Sąd Najwyższy orzekł, że decyzja zaliczania przedsiębiorstwa do pewnej kategorii należy do kompetencji sędziego, który nie może orzekać o winie, nie znając faktycznego stanu rzeczy. Przy badaniu

Wspierajcie Fundusz Prasowy

nie może więc krępować się postanowieniami względnie zapatrywaniem odnośnego urzędu skarbowego. Na tem samym stanowisku stoi również Najwyższy Trybunał Administracyjny, orzekając, że gdy poszkodowany wniósł odwołanie do Sądu w sprawie świadectwa przemysłowego, to z tą chwilą decyduje Sąd nie tylko w sprawie grzywny, ale także w kwestji wykupna patentu.

Podatek obrotowy na raty.

Ministerstwo Skarbu rozesłało do Izb Skarbowych następujący okólnik:

1) Upoważnia się urzędy skarbowe do rozkładania na raty w granicach bieżącego okresu budżetowego, t. j. do dnia 31 marca 1928 roku, zaległości podatku przemysłowego od obrotu bez ograniczenia kwoty, nie przewyższających jednak w łącznej sumie wraz z dodatkami samorządowymi 100 proc. rocznego przepisu tegoż podatku za ostatni rok podatkowy.

Wnioski o rozłożenie na raty wymienionego terminu zaległości ponad 100 proc. rocznego przepisu urzędy skarbowe winny przedstawić do decyzji właściwych Izb skarbowych.

2) Upoważnia się Izby Skarbowe do rozkładania na raty w granicach do 1 października 1928 roku zaległości podatku przemysłowego ponad 100 proc. rocznego przepisu tegoż podatku za ostatni rok podatkowy, jednak nie przewyższających sumy 30 tys. złotych.

Rzemieślnicy zwolnieni od podatku obrotowego.

Wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że od płacenia podatku obrotowego zwolnieni są rzemieślnicy którzy pracują sami, lub najwyżej z jedną siłą pomocniczą i to bez względu na to, czy to jest uczeń, czeladnik, krewny, czy też obcy.

Na wypadek otrzymania nakazu płatniczego, lub zagrożenia egzekucją, należy powołać się na obowiązujący dotychczas okólnik Ministerstwa Skarbu, wysłany do wszystkich Izb Skarbowych Nr. 176 z dnia 27 września 1926 r. L. D. P. O. 12288. II, wyjaśniający punkt 5 art. 8 ust. o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 roku (Dz. Ust. Nr. 79 r. 1925).

Wyżej wspomniane zwolnienie od podatku obrotowego nie odnosi się do rzemiosł wykonywanych fabrycznie, a więc przy pomocy silników mechanicznych, jakoteż mydlarstwa, rzeźnictwa przedsiębiorstw wyrobę i fotografowania.

Zwolnienie od podatku obrotowego nie przysługuje również rzemieślnikom, którzy posiadają składy na podstawie oddzielnych świadectw handlowych lub prowadzą handel na targach i jarmarkach, wykupując oprócz świadectw przemysłowych także oddzielne świadectwa handlowe IV kategorii.

(Dop. Red: Apelujemy do naszych posłów i senatorów by zechcieli narzeczcie wytłumaczyć władzom skarbowym, że żaden prawdziwy rzemieślnik niczem nie „obraca“. obroty są tylko w handlu i w pośrednictwie, nigdy w samej pracy ręcznej. O ile majster czyni istotnie większe „obroty“ przy pomocy czeladzi, to w każdym razie dniówkę pracownika nie można wliczać do obrotu!)

Zjazdy

Ogólnopolski Zjazd koncesjonowanych instalatorów wodo- i gazociągowych w Krakowie. W dniu 25 marca br. odbył się w pięknej sali na Kotlewem wśród portretów i starodawnych sztandarów i znaków cechowych Zjazd koncesjonowanych Instalatorów wodo- i gazociągowych z całej Polski, celem stworzenia Centralnego Związku tegoż zawodu na całą Rzeczpospolitą Polską, w myśl nowej ustawy przemysłowej, dając temsamem wyraz, iż rzemieślnik i przemysłowiec polski, potrafią w ważnych chwilach zgodnie współdziałać.

Zjazd zagał Prezes Krakowskiego Stowarzyszenia Inż. Marjan Stark. W obszernym przemówieniu pod tyt. „Zawód Instalatorski w świetle nowej Ustawy Przemysłowej“ uwypuklił potrzeby i troski zawodu.

Jednomysłność i liberalizm w najszerszym tego słowa znaczeniu cechowały to wspaniałe zebranie. Ukonstytuowano Centralny Związek, który otrzymał nazwę: „Ogólnopolski Związek Konc. Instalatorów wodo- i gazociągowych“ z siedzibą w Krakowie. Sprawę opracowania statutu powierzone ścisłej komisji Krakowskiego Stowarzyszenia.

Zrozumienie stworzenia jednolitego i silnego Związku daje gwarancję owocnej pracy tak koniecznej w dobie przewidywanej stabilizacji stosunków gospodarczych Polski, jak i przewidywanego wielkiego ruchu budowlanego.

Nowemu Związkowi w pracach Jego życzymy „Szczęść Boże“!

Biurowo literackie

Red. H. Grudzińskiego-Gralskiego
Kraków, ul. Zybkiewicza 5 (P. K. O.)

Zjazd organizacji budowlanych w Katowicach.

Wobec nadchodzącego sezonu budowlanego i różnorodnych nadziei, jakimi napawa nas stan finansowy państwa, organizacje budowlane uznały za stosowne rozpatrzyć rozmaite sprawy aktualne. Na zjazd przybyli przedstawiciele izb: warszawskiej, katowickiej, krakowskiej, lwowskiej, poznańskiej, bydgoskiej i toruńskiej. Przewodniczącym obrad został wybrany prezes delegacji, adwokat Chabielski, Rozpatrywano sprawy ogólnego znaczenia dla budownictwa w Polsce, jakoteż cały szereg postulatów wewnątrz organizacyjnych. przyczem rozstrzygnięto kilka kwestyj zasadniczego znaczenia. Na wniosek zebranych uchwalono wysłać depeszę do pana wicepremiera Bartla, oraz do ministrów Moraczewskiego, Czechowicza i Kwiatkowskiego, wyrażającą obecnemu rządowi uznanie za owocną działalność na polu budownictwa i przekonanie, że rząd w dalszym ciągu nie zawiedzie pokładanych w nim nadziei i będzie się starał o poprawę kwestji bezrobocia, mieszkaniowej i stagnacji przemysłu budowlanego.

Kronika

Piotr Parafiński

Dn. 21. kwietnia br. zmarł w Krakowie opatrzony św. Sakramentami, nieodżałowanej pamięci Piotr Parafiński. Ur. w 1866 r. w Białej Podlaskiej, obecnie Bielsk Podlaski obok Brześcia Litewskiego schronił się w 1892 przed prześladowaniem carskim za wiarę unicką do Krakowa i tu w r. 1894 założył swój warsztat. (Egzamin mistrzowski złożył w Warszawie w 1890). Jako cechmistrz cechu rymarzy, siodlarzy, stelmachów, kowali i lakierników powoz. zasłużył się niezmiernie gdzie od 1913 aż do ostatniej chwili swego życia służył zawodowi i Ojczyźnie.

Cześć Jego pamięci!

Rozmaitości.

Za dręczenie zwierząt — więzienie. Na radę Ministrów został przesłany nowy projekt ustawy o ochronie zwierząt. Projekt przewiduje za dręczenie zwierząt grzywnę do 2000 zł oraz karę więzienia do dwóch miesięcy.

JULJUSZ JURCZAK

Zakłady instalacyjno-wodoc. i gazowe

Kraków, ulica Franciszkańska L. 4 — Telefon Nr. 4701

Urządzam instalacje ogrzewań centralnych wszelkich systemów wodociągów, gazu i kanalizacji. — Podejmuję się rekonstrukcji studzien cembrowanych i prac w zakresie studzien wierconych

Piśmiennictwo

„Szkoła Zawodowa“ Rok II, zes. 9.
Treść: Stan obecny i zadania szkół zawodowych. Inż. B. Krzywobłocki Warszawa, naczelnik Wydziału szkół zawodowych dokształcających i rzemieślniczo-przemysłowych w Ministerstwie W. R. i O. P. S. — O zbliżeniu szkół ogólnokształcących i zawodowych. Dr. Marek Piekarski — Toruń, wizytator Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego. (Ciąg dal.) — Z działalności pierwszego w Polsce Instytutu Doświadczalnego. — Międzynarodowe Targi w Poznaniu.

Inż. Krzywobłocki pisze:

„Według urzędowej statystyki obecnie jest w Polsce 319.415 zakładów rzemieślniczych, zatrudniających 886207 pracowników.

W tych zakładach łącznie z uczniami, zatrudnionymi w przemyśle i handlu, pracuje, około 200000 młodocianych, obowiązanych do uczęszczania do szkół zawodowej dokształcającej.

Statystyczne dane wykazują, że

Lustra wszelkiego rodzaju, szyby okienne i szlifowane ramy do obrazów — poieca najtaniej

Kornhauser

**Kraków, ulica Starowiślna L. 21
w domu Kino „Nowości“**

Dla P. T. Rzemieślników spec. rabat

MEBLE - KILLIMY - DYWANY

wyroby tapicerskie

Fr. Łapczyński

Kraków, Straszewskiego 28

Sztandary i chorągwie

dla Cechów, Instytucji, Szkół i Wojska wykonuje artystycznie

Eugenja Mejro

w Krakowie, ulica Mogilska 84

II. piętro (nowy dom)

Ceny bardzo przystępne.

Wykonanie na termin.

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI PIOTRA GRZYWY

KRAKÓW, RAJSKA 10

TELEFON 4743

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie introligatorstwa wchodzące. Oprawia mszały, brewjarze, książki do nabożeństwa, oprawy ozdobne książek powieściowych, wykonuje portfele na weksle, pudła na akta, Passepartouts, oprawy nakładów i broszuowanie

obecnie do szkół zawodowych dokształcających uczęszcza około 90000 młodzieży, do szkół rzemieślniczo-przemysłowych 11000, a więc tylko połowa uczniów przemysłowych i rzemieślniczych uczęszcza do szkół zawodowych.

Liczbowy wzrost jednak szkolnictwa zawodowego dokształcającego jest niezaprzeczenie bardzo wielki, więc w porównaniu do roku 1922/23, to jest w przeciągu ostatnich 5 lat wzrosła liczba oddziałów w szkołach zawodowych dokształcających 3-krotnie, liczba uczniów również trzykrotnie, liczba zaś nauczycieli prawie pięciokrotnie.

W roku bieżącym jest zgórą 3000 oddziałów, rozmieszczonych w 350 miejscowościach; do tych oddziałów uczęszcza zgórą 90.000 młodzieży, którą naucza powyżej 5.000 nauczycieli.

Księgozbiór rzemieślniczy.

(Zestawiła Księgarnia D. E. Friedleina w Krakowie).

Badecki K. Średniowieczne ludwisarstwo lwowskie 56 gr.

Badecki K. Ludwisarstwo lwowskie za Zygmunta I. 1 zł.

Baranowski J. Przemysł polski w XVI w. 1 zł.

Batko S. Egzamin czeladniczy 1, Nauka obywatelstwa 1.

Biblioteczka rzemieślnicza:

Wiadomości o metalach 2.70

Ślusarz 2.70

Murarz 2.50

Cieśla 3.—

Malarz (Pokostnik-lakiernik) 2.50

Piekarz 2.50

Szklarz 2.50

Szewe i cholewkarz 3.50

Fryzjer 2.50.

Biblioteczka techniczno-naukowa:

O wyrobie piwa 3.—

Garbarstwo 3.50

Farbiarstwo 3.50

Wyrób mydła 3.50

Bawełna 1.50

Gorzelnictwo 3.—

Sucha destylacja drzewa 3.—

Tytoń 2.70

Wyrób atramentów 2.70

Wyrób pokostów 2.70

Materiały opałowe i wyrób brykiotów 2.70

Smary, fabrykacja szuwaksu itp. 3

Zastosowanie twarogu (kleje, kity,

farby i wyroby kazeinowe 2.70

Podręcznik elektrotechniczny 7.—

Papa 3.—

Cement 3.—

Asfalt 3.—.

Biegeleisen Br. Podręcznik dla instalatorów wodoc. i kanalizac. 3.

Długoszewski St. i Horowski J.: „Piekarstwo“ 2.

Dusza A.: „Początki nauki kroju męsk.“ Część I, 8.

Dyplom na czeladnika, kolor. 1.20

Fijałkowski S. Obliczanie kosztów produkcji w zakładach przem. 2.10 zł.

Galer J. Nowoczesne cegieln. 15 zł.

Hensel G. Elektrotechnika w zasadach: Prąd stały, dwie części 7.50 zł.

— Prąd zmienny, dwie części 5 zł.

Herzberg E. Zarys technologii drewna 6.

Homolacs K. Podręcznik do introligatorskiego zdobnictwa stemplowego 5.

Hopliński J. Farby i spoiwa 6.

„Kalkulacja w stolarstwie“ 3.—80.

Kiszakiewicz T.: „Przemysł złotniczy“ 3.

Wszystkie książki i pisma rzemieślnicze dostarcza

KSIĘGARNIA D. E. FRIEDLEINA

Kraków, Rynek 17.

Dla przemysłu Introligatorskiego

wszelkie narzędzia materiały częściowe, drukarskie w najlepszych gatunkach poleca

„GRAFIKA“

Fr. Terakowski Syn Józef

Kraków, ulica Gołębia 3

Zamówienia na prowincję odwr.

PIECZĄTKI

dla wszystkich instytucji wykonuje najszybciej

Wspierajcie Fund. Prasowy